

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE WIE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr E. T. v. d. Born, Helpman (Gr.); Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Dr K. Fernhout, Baarn; Drs D. J. Galle, Haarlem; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Ooster-Nijkerk; Dr J. H. Hagenbeck, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; A. Janse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden, Tzum; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijkenaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijkenaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wamswerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr C. Veenhof, Harkstede; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Jan Zwart, Zaandam.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f250 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f750 en voor Ned.-Indië f6— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f0.15.

HOOFDARTIKEL: Vrij. — Uit de Schrift: Hemelvaartsgeschiedenis (Luk. 24: 50b, 51). — Kerkelijk Leven: Over de „Algemeene Genade“. XV. „Contact met onze hoogleraren“. „De Heraut“ inzake doop en „pluriformiteit der kerk“. I. — Even Parkeeren: Humor bij Paulus. — Acta van de Classis Neder-Veluwe 1592—1620. — Lit. en Kunst: Een Jeugdleven. — Vakwetenschap en Praktijk: Het verband tusschen psychische actie en lichamelijke gebeuren. — Perschoon. — Correspondentie v. d. Redactie. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Vrij. 1)

De West-Europese mensch koestert van overgang een vrijheidsideaal. Daarbij echter richt zich de een mens op een ander doel dan de andere. In hoofdzaak valt bij de gekoesterde vrijheidsidealen te onderscheiden tusschen een zich richten op vleeschelijke en op geestelijke vrijheid.

We maken deze onderscheiding in gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift.

In haar spraakgebruik is „vleesch“ het zich op zichzelf houden, en „geest“ (met een kleine letter) is het geënt zijn op de gemeenschap. Het eerste is uit de zonde, en het tweede uit den Heiligen Geest (nu met een hoofdletter), die in Christus, het Hoofd der nieuwe menscheit, een gemeenschap herschept en kweekt. Het vleeschelijke vrijheidsideaal is gericht op zelfhandhaving; het andere, het geestelijke, op liefde.

Het vrijheidsideaal der zelfhandhaving is scherp geformuleerd in het Griekse denken, en als vrucht van dit veelgeprezen denken in het West-Europese beschavingsgeheel aanvaard. Vrijheid is volgens dit denken: over zichzelf beschikken. Het heeft zijn tegenstelling in de slavernij, waarin de Griekse heeren sommige hunner medemenschen gevangen hielden. Zulke slaven misten het zelfbeschikkingsrecht. Hun heeren meenden het trots te mogen bezitten.

Zelfbeschikkingsrecht! Het vrij beschikken had dus een grens. Het reikte niet verder dan het „zelf“, d.i. het innerlijk; wat sommigen bij voorkeur „de ziel“ noemen. Naar deze beschouwing is er ook een uiterlijk leven. Daartoe behooren het lichaam, het bezit, de familie, de levensomstandigheden. Hierover te beschikken, is onmogelijk. Doch het „zelf“ dient wel vrij tegenover dit uiterlijke te blijven.

Het handhaaft zich tegen de werkelijkheid buiten zichzelf op twee manieren: door ascese en door berusting. In de onthouding zegt het trotse zelf tot het uitwendige: ik heb u niet noodig; ik word van u niet noodig als iets belevends. Opzettelijk drukken we dat uit met de woordkeus, die de Heilige Schrift heeft voor de algenoegzaamheid Gods. Want de Grieken stelden zich dat als ideaal: zoo vrij te zijn als God. In het andere middel der zelf-handhaving tegenover de werkelijkheid buiten dit zelf, de berusting, stelde men zich als doel: het met God mee regeren. Van Epictetus is de uitspraak: „Ik ben nog nooit, wanneer ik wilde, gehinderd, noch, wanneer ik niet wilde, gedwongen. Maar hoe is dit mogelijk? Ik heb mijn levensdrang aan God onderworpen. Hij wil, dat ik koorts heb; ik ook. Hij wil, dat ik ergens op uit ben; ik ook. Hij wil, dat ik iets begeer; ik ook. Hij wil, dat ik iets ontvang; ik ook. Hij wil niet; ik ook niet....

Wie kan me nog hinderen of dwingen tegen mijn goeddunken? Aan den toon kan men al hooren, dat hier met berusting iets anders bedoeld wordt dan het rusten in Gods beleid van den Christgebovige. De filosoof spant zich in, zijn souvereiniteit over zijn innerlijk leven te handhaven. We hebben hier een voorbeeld van de meest geraffineerde huichelarij der geloovige overgave, die er is. Het is de overgave met de reserve der zelfhandhaving. Het is de poging, onder het aanroepen van goden, zichzelf in de hand te hebben. En dat we hier niet onbillijk veroordeelen, moge blijken aan wie zich voorstelt, dat deze souvereine zelfbeschikkers den zelfmoord plachten aan te bevelen. Zoodra het „zelf“ te groote hinder gaat ondervinden van de lasten der wereld buiten zich, kan het vluchten in den dood; dat is niet een consequentie van de berustingsgedachten, die we zooveel hoorden vertolken, maar van het vrijheidsideaal der zelfhandhaving.

Wie dit ideaal bereiken wil moet zijn hartstochten opgeven. Hartstochten neme men dan in een ruimen zin. Ze zijn b.v. zorg, toorn, medelijden, bewondering. In deze hartstochten wil de wereld buiten ons ons „zelf“ beïnvloeden. Doch die buitenwereld mag juist den mensch niet onder naar invloed brengen; dan raakt hij zijn vrijheid, zijn zelfbeschikking kwijt. De dingen, waarover de mensch niet beschikt, mogen hem niet bekoren; hij behoort ze te verachten.

Naar dit vrijheidsbegrip is Diogenes, de filosoof in de ton, het ideaal. Hij had zoo intens zijn hartstochten prijsgegeven, dat hij op het aanbod van Alexander den Grooten, om zijn innigste harte-wensche te verwezenlijken, slechts antwoordde: Gaat U een eindje opzij, Majesteit, want U staat precies in de zon. Zoo'n man had nogeens macht over zichzelf. Hij is de ideaal-vrije. Dergelijke typen zijn, als men de vrijheidsleer der zelfhandhaving gelooven mag, omtrent als de goden. Zij hebben, wat de verleider Adam en Eva in het paradijs met succes voorspiegelde, het als-God-zijn, op een haar na bereikt. Op z'n minst hebben ze recht op den titel: godenzonen.

Maar dit is een verschrikkelijke vrijheidsleer, die namelooze ellende in de wereld gebracht heeft. Want den eenen keer verzetten haar aanhangers zich revolutionair tegen alle wetten en banden in het leven in naam van het zelfbeschikkingsrecht des individus, met z'n onaantastbaar eigen-recht. De andere maal bekommerden ze zich, hartstochtelooos, geen spier om het onrecht der tyrannie. Nu eens laten ze kostelijke economische, nationale, sociale, of andere gelegenheden ijskoud voorbijgaan; dan weer verdragen ze, apathisch, de grofst misstanden op elk levensgebied, in de rechtspraak, in de kerk, waar ze geen ander oogmerk dan de zgn. zaligheid hunner ziel kennen, in de opvoeding hunner kinderen en waar niet! Maar altijd geven ze het door God geschapen en door Zijn almachtige kracht nog onderhouden leven prijs, ten bate van hun pretenties van eigen-recht, zelfbeschikking, zelfhandhaving, naar eigen souvereiniteit hakende vrijheidsdorst.

De Heilige Schrift zegt van zulke menschen, dat ze eigenlijk heelemaal niet vrij zijn. Ze noemt iemand pas vrij, wanneer hij vrij is van de zonde en van de wet. En deze vrijheid is juist het tegenovergestelde der zelfhandhaving.

Wie van de zonde niet vrij is, hoort aan haar, als een slaaf aan zijn meester. Rom. 6: 20. En in de zonde gaat de mensch in op de intensieve begeerte, zijn eigen levensweg te kiezen en te banen. Vrij worden van de zonde is dus vrij worden van de zelfbeschikking.

Hetzelfde is ook vrij worden van de wet. Heel anders dan de zonde is de wet zelf heilig en recht-

vaardig en goed. Rom. 7: 12. Doch niet alleen worden de zondige hartstochten door de wet geprikkeld, Rom. 7: 5, doch de zondige menschen distilleeren uit de wet een middel tot zelfhandhaving. Daartegen heeft vooral Paulus in den brief aan de Galaten gefulmineerd. In dien brief is concreet in geding de vrijheid der geloovigen van niet-joodsche, heidensche origine, om zich niet te laten besnijden, zooals de Judaïsten hun dat wilden opdringen. Achter den eisch tot besnijden lag de bedoeling, met God klaar te komen door de wetsvervulling. De mensch begint dan met zijn exegese van Gods wet gezaghebbend te verklaren; vervolgens begrenst hij de strekking der wet willekeurig door zijn interpretatie; hij rekent daarbij met zijn belang en zijn visie. Zoodat het tenslotte wel den schijn heeft, dat hij bij het zich houden aan zijn extract uit Gods wet, deze eerbiedig houdt, maar ondertusschen triumfeert zijn eigen wil op alle fronten. De mensch heeft zichzelf een wettisch gesteld, in haar vervulling vervult hij de wet, en het resultaat presenteert hij God met een zelfvoldaan hart. Onder den schijn van ernstige gehoorzaamheid heeft hij een ijverige poging gewaagd, zichzelf in de hand te krijgen, en voor God N.B. in de hand te houden. Het vrij worden van de wet is het afkomen van dezen zelfbeschikkingsdrang.

Nu is dit de barmhartigheid Gods in de Schrift, dat Hij ons niet laat zitten met de veroordeeling onzer op zelfhandhaving-bedachte vrijheidsdriften. Hij roept ons tot geestelijke vrijheid.

Hij doet dit in Christus. Christus is onze roeping. Tot die in Hem gelooven zegt Paulus: Gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders. Dat wil dit zeggen: Christus heeft Zichzelf niet gehandhaafd. Hij heeft Zich niet terug getrokken op Zijn Zelf. In gehoorzaamheid aan Gods wil, tot in de consequentie van den vloekdood des kruises, heeft Hij Zijn leven overgegeven. En nu gaat in het evangelie de roeping uit tot de menschen, om in die daad van Christus te rusten met hun heele leven. In dien Christus vinden dan de geloovigen elkander. Dat geschiedt van den Heiligen Geest van Christus. De Geest lift hen in in Hem als het Hoofd. Zoo ontstaat het geloof. Dit geloof weet dus altijd van de liefde, als de weg, waarin Christus het leven heeft zoeken te behouden. Dus verzet dit geloof zich tegen de zelfingenomenheid, tegen de zelfhandhavingdrift in ons. De geestelijke vrijheid teekent zich voor ons af, als de vrijheid, die in de gemeenschap met Christus wortelt en die daarom in de zichzelf-gevende-liefde haar uiting heeft. Dat is de vrijheid, waartoe wij geroepen zijn, en met welke ons Christus vrijgemaakt heeft. Gal. 5.

Maar nu is voor ons de groote vraag: hoe grijpen wij deze vrijheid; hoe komt ze in ons leven tot stand? Daar is maar één antwoord op: in de liefde. Het geloof is de band aan Christus, de wortel der vrijheid, en het geloof werkt door de liefde.

Wanneer we hierover de Schrift onderzoeken, valt ons onmiddellijk op, hoe radicaal anders dan de vrijheid der zelfhandhaving deze geestelijke vrijheid zich uit en gedraagt. Men hoore daarover eens Paulus in 1 Kor. 9: 18 v.v. Deze apostel had wel een gruwelijken hekel aan het levend begraven der geloovigen onder een stortvloed van geboden en instellingen, met de eigenlijke bedoeling, dat door zijn wetsgerechtigheid de mensch zijn zelf-respect min of meer vermocht op te voeren. Christus had hem, en de gemeente, tot zooveel royaler vrijheid geroepen. Maar in de praktijk gebruikt Paulus zijn vrijheid niet op. Hij kan ontzaglijk veel laten schieten in liefde. Hij heeft volle bevoegdheid, stoffelijk loon voor zijn arbeid als evangelie-

1) Lering voor de microfoon der N.C.R.V., 4 Mei 1936.

prediker te verlangen, maar hij maakt daarvan geen gebruik. Hij is den Joden geworden als een Jood, om Joden te winnen. Hij schikte zich voortdurend, hij besneed Timotheus om der Joden wil. Dat deed hij niet om menschen te behagen; wie dat wil, is bezig zijn positie te redden of te verstevigen. Maar hij deed het om duidelijk te bewijzen, dat hij allen terwille wilde zijn, indien het zijn werk bevorderde. De liefde beheerscht de oefening der vrijheid. Dat is logisch; deze vrijheid immers is verkregen door de liefde van Christus. Niemand zou vrijheid hebben zonder Hem. Het is billijk, dat de vrijheid niet gebruikt wordt, los van Hem en Zijn werk.

Precies wat we bij Paulus zagen, ontwaren we bij Jezus. Matth. 17:24-27. Toen Jezus eens met Zijn discipelen in Kapernaüm kwam, traden de inners van het hoofdgeld op Petrus toe, om van hem deze tempelbelasting te beuren. Ieder Israëliet boven de negentien jaar moest jaarlijks voor den tempeldienst een dubbele drachme of een halven sikkil betalen. Petrus is onmiddellijk bereid, het hoofdgeld te betalen; blijkbaar was Jezus gewoon, in elk opzicht Zich te houden aan den bestaanden toestand. Maar nu ontspint zich een gesprek hierover tusschen Jezus en Petrus, waarin de Heere Zijn discipel duidelijk onder het oog brengt, dat Hij en Zijn kring eigenlijk van het betalen der tempelschikking vrij zijn. Aardsche koningen immers plegen den cijns niet te heffen van hun zonen. Althans de naaste familie was daarvan vrij. Welnu, de tempelschikking had maar één recht van bestaan, dat ze n.l. voor God gegeven werd. Er kan dus geen sprake van zijn, dat Gods Zoon, God Zelf, tot het opbrengen dezer schikking verplicht is. Dat moet voor Petrus helderder vaststaan, dan het tot op dat moment blijkbaar voor hem stond. Maar Christus laat Petrus toch betalen, opdat Hij den Joden geen aanstoot geeft, opdat het volk geen verkeerde gevolgtrekkingen maakt en tot zonde komt. Ook Jezus gebruikt Zijn vrijheid niet geheel op. Hij gebruikt haar in liefde. Nu mag het echter niet aan onze aandacht ongaan, dat Hij het benodigde geld op wonderbare wijze verkrijgt. Hij laat Petrus naar de zee gaan, een vischhaak uitwerpen, en dan moet hij den eersten den besten visch, die bovenkomt, grijpen, en met het zilverstuk, dat in den bek zit, het hoofdgeld betalen. Christus doet natuurlijk geen wonderen, om Zichzelf uit een verlegenheid te redden. Hij openbaart in dat wonder Zijn vrijheid. Hij doet een kracht van Zijn koninkrijk en handhaaft zoo Zijn recht als Zoon van God, die van de schikking eigenlijk vrij is. In werkelijkheid beschikt Hij over alle dingen; dat moet voor Petrus muurvast staan. Als Hij straks Zich overgeeft aan de Joden en Pilatus en Herodes, geschiedt dat niet uit zwakheid, uit gebrek aan verzetskracht, of aan verzetsrecht. Maar dan heeft Hij daarin de Zijnen lief tot het einde. Als Christus Zich schikt, waar en wanneer ook, dan is dat liefde. Hij kan die onvermoeid bewijzen, omdat Hij Zich in Gods hand geeft.

Dus is hij niemand, in het licht der Schrift, te aanvaarden een vrijheidsdrang, die op zelfhandhaving uit is. Dat is een moeilijk woord. Maar het heeft de autoriteit der Waarheid Gods. Verheimelijken der zelfbeschikkingszucht kan weinig baten. Het leven wordt door een schijn van goedheid nog maar meer bedorven en dragelijk gemaakt.

De jonge mensch, die zoo zoetjesaan uitraakt onder de lucht van opvoeders en onderwijzers, en in meerdere onafhankelijkheid van hem omringende machten geleidelijk in 't leven komt te staan, krijgt daarmee niet een recht tot liefdeloosheid. We zijn gewoon te zeggen, dat hij meer vrijheid krijgt. Doch eigenlijk is dat maar schijn. Hij wordt allengs zelfstandiger. Dat is iets heerlijks. Een menschenkind, geschapen naar het beeld van God Vrijmachtig, gekomen in den weg der opvoeding tot ontplooiing van 't bewustzijn en verdieping van inzicht, en naar te hopen valt, tot versteviging van den wil, haakt naar zelfstandigheid tegenover krachten, die dusver hem remden en bonden en leidden. Hij dorst naar armslag; zoo hij Jezus liefheeft, naar opbouw van Zijn kerk uit neiging van het eigen hart; naar beschikking over vrijen tijd; naar verwerkelijking van eigen inzicht bij de keus van vrienden en vermaak; naar vrijheid in het levensgebied, waar algemeene zede hem ook aansprakelijkheid oplegt.

Het is zoo mooi, indien geleidelijkweg het verantwoordelijkheidsbesef gesterkt is in de opvoeding, en de onbaatzuchtige liefde der paedagogen het wagen gaat met den pupil.

Er is te dien aanzien veel misstand. Een miezerig gevoel bekruipert een mensch, wanneer men jongelui, zoo van een twintig jaar, hoort vragen naar een beetje autoriteit, omdat ze nimmer nog leerden buigen tevoren voor eenige macht; omdat elke hindernis voor het ongebreidelde uiten van hun wil tevoren behoedzaam plaicht te worden uit den weg geruimd. Er is een tijd, waarop het kind zelf het toch eigenlijk niet weten mag; maar dan komt ook een tijd, waarop het gelukkig moet zijn met het vieren der teugels.

Kwaadaardig slappe opvoeding heeft reeds voor

menigeen het groote leven ongenietbaar gemaakt. De groeiende zelfstandigheid moet een genot zijn. Iets, waar een mensch, die het hart op de rechte plaats draagt, zuinig op is.

Het kan dus zijn, dat de z.g.n. vrijheid van het volwassen wordend leven een bittere teleurstelling wordt voor den jeugdige. Hij heeft nooit echt goed den band gevoeld. Licht slaat hij, in een zucht om te toonen hoe zelfstandig hij nu wel is, over tot het tegen beter weten in loszetten van de remmen van zijn leven. Of hij verkoopt zich aan de suggestie, die van een bepaalden vorm van vermaak, van vriendschap, van arbeid, van spel uitgaat. Hij wordt het type, dat eeuwig dansl, of altijd in de bioscoop zit, of over niets anders te praten weet dan zijn vereeniging, of klef geplakt zit aan één vriend, of geen ander plezier kent dan flirten. Iets brengt hem heel en al onder zijn macht. Hij is een slaaf. Van liefde, in tegenstelling met zelfhandhaving, is bij zulke menschen geen sprake meer. Het is het akeligste, te moeten zeggen, dat het bij veel van die typen niet eens heelemaal hun eigen schuld is. Een opvoeding, die niet geleidelijk tot zelfstandigheid bracht, die nimmer leerde buigen voor het recht, voor de rechten des verbonds in onzen kring, staat hier schuldig.

Maar het kan zijn, dat de stijgende zelfstandigheid geen ontgoocheling, doch een dagelijksch plezier is. Dan is er ook een gevaar der zelfstandigheid. Dan komt een mensch eerst recht voor de keus, die vroeger door den opvoeder resoluut, autoritair, werd gedaan. De zelfhandhavingsdrift neigt dan tot reactieverschijnselen. Dan wil de jonge mensch het krek andersom dan zijn vroegere leiding. Want hij is op zichzelf bedacht. Hij kan er wezen; dat is niet weinig eigenwijs en het staat nogal onnoozel. Maar wie zich handhaven wil, ziet een groot en begeerlijk doel, en 't kan hem weinig schelen, al wat daarbuiten ligt. Verachting kruipert over menig jong hart, dat zelfbeschikkingsrecht in 't groote leven zoekt. Toch weer ontgoocheling! Want filosofen als Diogenes van de ton zijn er maar weinig.

Waar dan de liefde werd geleerd van Jezus Christus, heeft de reactiezucht niet meer vrij spel. Daar worden banden met een uiterst jong verleden niet pardoos doorgeknipt. Daar wordt de vrijheid niet opgebruikt.

Als iemand heeft geleerd Christus en zijn naaste lief te hebben, dan is hij vrij. Dan heeft hij den Heiligen Geest, en waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid. Liefdeloos vrijheidsgebruik is niet uit den Heiligen Geest. Al wat zich aan Christus onttrekt, is dadelijk gevangen in de zonde.

Inderdaad, wat zich aan Christus bindt, bindt zich aan Zijn kruis. En het kruis is dwaasheid. Wie zich eraan houdt, wordt zeker achter den rug uitgelachen. Die wordt genomen. En alleen wie geloof, kan dat verdragen. Maar wie geloof, wil dat ook verdragen. Liever een dwaas, dan dat het hart in ongelooft sterft.

We hebben even op Paulus gelet, die in liefde zijn vrijheid niet opgebruikte, maar den Joden een Jood werd, en den zwakken een zwakke, en allen alles, om in allen gevalle eenigen te redden. Deze Paulus zegt: Alles doe ik, om er zelf deel aan te krijgen. Weet gij niet, dat zij, die in de renbaan loopen, allen wel loopen, doch dat slechts één den prijs ontvangt? Loopt dan zoo, dat gij dien ontvangt. I Kor. 9:24. Een Christen is niet hartstochtelos, hij negeert niet de geweldige realiteit van dit leven en noch die van het toekomstige. Die realiteit heeft een diepe impressie in zijn hart gemaakt, en doet het alle dagen. Daarom wil een Christen zeggen kunnen: ik heb den loop voleindigd. Ik heb het geloof behouden. Niet het minst het geloof in de overwinning van de liefde. Inderdaad, het kruis is dwaasheid, voor degenen die verloren gaan. Maar wie gelooven, hebben val aan het woord, dat daarna volgt, dat spreekt van overwinning, en waardoor ze kunnen volhouden: Het dwaze Gods is wijzer dan de menschen, en het zwakke Gods is sterker dan de menschen. I Kor. 1:25.

Het wordt met de liefde als uiting van onze vrijheid nooit iets in ons leven zonder dat wij hartelijk en eerlijk bidden. En het wordt er ook nooit iets mee, indien we maar raak verachten de menschen, de kerk, den kring van het verbond.

Vrij zijn is niet contactloos wezen. Het is niet: on-trouw worden. Het is evenmin onzen zin krijgen. Zulke idealen mag ons hart niet koesteren. Er is een roeping tot vrijheid.

Zonder deze, en ze komt tot ons in het evangelie van Jezus Christus en daar alleen, is er geen recht op vrijheid, maar ook geen kans. Laat het nu lijken wat het wil, voorwaar, voorwaar, ik zeg u, ieder, die de zonde doet, is slaaf der zonde. En de slaaf blijft niet eeuwig in het huis, de zoon blijft er eeuwig. Als dan de Zoon u vrij gemaakt heeft, zoo zult ge inderdaad vrij zijn. Joh. 8:34-36.

Wie zou het beter weten dan Hij die onze Vrijheid is?

W.

R. S.

UIT DE SCHRIFT

Hemelvaartszegen.

„... En Zijne handen opheffende, zegende Hij hen. En het geschiedde als Hij ze zegende, dat Hij van hen scheide.“

Luc. 24:50, 51.

Zóó heeft Christus de aarde verlaten; zegenend.

Als het in Gods Raad bepaalde oogenblik van scheiden is gekomen voor den Middelaar, dan breidt Hij Zijn handen uit, om in een zegening afscheid te nemen van de wereld en de menschheid. Het is de laatste daad, het laatste gebaar, dat de wereld van de zichtbare gestalte van den Zoon des menschen heeft waargenomen: die zegenende handen... Eerder zullen wij niets meer van Hem zien, dan wanneer straks Zijn blinkende verschijning zal stralen in de wolken des hemels. Tot zoolang is de band die ons met Hem verbindt, een binding van geloof en niet van aanschouwen, en daarin ligt de zaligheid. (Joh. 20:29). Maar de verhouding, waarin Hij tot ons staat, is uitgedrukt in die laatste ontroerend-eenvoudige geste: Zijn zegening. Op dien éenen zegen loopt heel Zijn leven en arbeid op aarde uit; al Zijn woorden en werken, alle wonderen en bevelen, alle vertroosting en weldaden zijn saamgevat in deze dramatische benedictie. En die zegen eindigt nimmermeer, maar duurt voort totdat Hij wederkomt.

In dien zegen van de hemelvaart ligt dus uitgedrukt, hoe de verhouding van Christus tot de aarde tijdens Zijn aanwezigheid in den hemel zijn zal. Die verhouding zal van Christus' kant bestaan in: zegen.

Er wordt hier voor zegenen een woord gebruikt, dat letterlijk beteekent: goed-spreken, goedkeuren, ergens iets goeds van zeggen: „en Zijn handen opheffende, sprak Hij het goede over hen uit; en onder dit goedspreken, is Hij van hen gescheiden...“

Hierin ligt de triomf van Christus' hemelvaart: hier schittert de glorie van Christus' welgeluk werk!

Immers het ging er om, om den vloek Gods in zegen te verkeeren, om den van de aarde gevluchten zegen Gods weer terug te roepen. Eén had God de aarde en de menschheid goed-gesproken, gezegend. Dat was de scheppingszegen, het goed-spreken Gods over de wereld: „zie, het was zeer goed!“ (Gen. 1:31). Maar die zegen is in een vloek veranderd. God kon geen goed meer van de wereld en de menschen zeggen, kon niet meer zegenen. „Het aardrijk is om uwentwil vervloekt.“ (Gen. 3:17). Dat is de ellende, de wanhoop, de nood der wereld: dat God over haar het goede niet meer uitspreekt. De vloek, het toornende woord Gods, omknelt de aarde als een onontkoombaren doem: „In het zweeft uws aanschijns zult gij brood eten... met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens... met smart zult gij kinderen baren... ook zal het u doornen en distelen voortbrengen, want gij zijt stof, en zult tot stof wederkeeren...“ Ja, die vloek gaat verder dan dit leven en strekt zich uit tot in de eeuwigheid: „vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen“ (Deut. 27:26). De mensch, die in de zonde sterft, blijft in den dood. Gods vloek omvat tijd en eeuwigheid. „Wee u, wee u! Het ééne wee is weggegaan, zie het andere komt haast!“ (Openb. 11:14).

Maar nu gaat Christus de aarde verlaten, waarop Hij ongeveer drie en dertig jaar verkeerd heeft. En het allerlaatste dat Hij met betrekking tot die gevloekte aarde en afgekeerde menschheid doet, is: haar zegenen! God had sinds den zondeval geen goed meer van den mensch kunnen zeggen, maar slechts kunnen oordeelen: ze zij slecht. Maar nu spreekt Gods Zoon weer uit over de aarde en haar bewoners: Zie, ze zij weer goed. Goddelijk goed! Zegenend, goed-sprekend vaart Christus omhoog! O wonder van de hemelvaart! God heeft weer in menschen een welbehagen!

In dat laatste gebaar, waarmee Christus de aarde verlaat, wordt de betekenis van Zijn heele middelaarswerk samengevat: Hij heeft den vloek in een zegen verkeerd! Omdat Hij Zelf den vloek gedragen heeft, een vloek geworden is voor ons. Hij heeft aan het kruis gehangen onder den vloek. Worstelend en zwoegend onder Gods toorn, draagt Hij in ontzagelijke spanning, gesteund door de kracht Zijner Godheid, den vloek uit de wereld, uit de menschheid. Hij maakt plaats voor zegen.

Hij bidt voor de wereld om vergeving. Dit kan en mag Hij doen: „Vader, trek Uw vloek weer in van die menschen, die zondaren, die Gij Mij gegeven hebt! Want Ik heb voor hen Uw afkeuring. Uw kwade woord gedragen. Nu kunt Gij, o Vader, Uw menschen weer zegenen, weer goedspreken!“

En als bewijs, dat de Vader Zijn offer heeft aangenomen, mag Christus volgens het recht, dat Hem nu toekomt, de aarde zegenend verlaten.

Maar daarvoor kring der de Kerk „E Hij hen. En genomen in d algespreide a groep der di zegeningen Z Kerk, Zijn vol voor hen de gaven genom Zijn genade e geboorte, gelo heiligmaking daar. Hij is, rendt Zijn ge roeken de d is (Zondag 15 Om dien zeg varen. Die zeg Nu kan de V mensch weer zegenen greken. In C dar meer. D zegenend over al Hij hen to mijn Vaders, I

Maar als Ch de kring Zijne tenslotte d e heel de mens armen omspa Dit is de E voor heel de weggezonden tanken aan anding, Zijn arde mogelijk boren en C niet altoos in zijn karig stu vreugde en le len nog gele weelde en sch dat alles dam Christus! God temperd en s oulliken wee ontpant, zic mensch weer Dit is de all Christus' wee weese gratie, vloien. Chris gescheiden; heerscht Hij om als Eerste heerlijkheid Blijven Zijn den zegen v wereld nog e Maar Zijn „Daarna hi m zegend brandoffer e silicus 9:22). „Zie, het i W.

KERK

Over de „Al (Ant

m) Dat dus van zijn twee „verabsol dat dadelijk in getracht, die „onderzoek over uur, maar an den vuurhaan menschen, een verkeerden, b De oven kan „matig“ worde branden in de wordt; op „za gaat over „geen jag dergelijk Gods open vur stralenden ov haring — „reg dialectische th mij trouwens niet zoo sche heb betoogd. n) Niet ik verwarring in anderen doer Word-vuren